

Lo Catalanista

Setmanari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan.

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell.	2 rals al mes.
Fora.	8 " trimestre.
Un número sol.	0'20 ptas.
Anuncis á preus convencionals.	

L' HOSPITAL NOU

XI

Deya no fa molt temps un conegut nostre, coneixedor á fondo per altra part de las cosas de nostra Casa de Caritat y per tant partidari ferm de las reformas que en ella, tart ó d' hora, s' hi han de practicar si 's vol que'l Assil respongui ab veritat á las necessitats de Sabadell, «que 'si algun dia 's trobés aquí, en nostra ciutat mateixa, un bon patrici que cada any fés á nostre establiment de Beneficencia una almoyna de 4.491 ptas., poch mes, poch menos, á bon segur que se 'l tindria sino per lo sabadellench mes distingit y honorable, al menys per una de las mes respectables y respectadas personas d' aquesta terra, y que tan oficial com privadament, tothom á la una, se creuria obligat á rendir homenatge de gratitut al qui d' una manera tan desinteresada entregués de son propi erari, pera 'ls pobres y sols pera ells suma tan important: perque, verdaderament, lo trovar una bona ánima qu' aixís obrés, fora una de las cosas més dignas de lloansa y d' aquellas que sens dupte haurían de deixar recort perdurable tan á las generacions presents com á las venideras, y molt més, ab motiu de verificarse 'l cas en una época en que lo grosser materialisme y l' egoista positivisme ofegan constantment en lo cor del home tota empresa generosa y tot pensament que tendeixi á sacrificarse pel próxim.»

Com que nostre amich se referia al fer la precedent consideració á lo molt que 's ha tractat de desfigurar i y á lo poch que s' ha estimat fins are lo que anualment produheixen las Germanas Carmelitas en benefici de nostra Casa de Beneficencia y no saltres abundem en la matexa manera de pensar, tot lo que avuy diguem en lo present article, no seran mes que comentaris fets á las paraulas per ell ditas.

Verdaderament; si, tan los partidaris del Hospital nou, conscients é inconscients, com tots los qu' han procurat ofegar lo be que fan dins de Sabadell las Religiosas que tenen a son carrech nostra Casa de Caritat, haguessin tan sols estimat un xich á la localitat ahont viuhén, fora ben cert que ni s' hauria mogut tan soroll contra dit Assil, ni s' hauria posat en tela de judici lo comportament de las Germanas Carmelitas, ni menys s' hauria parlat per are del assumpto dels atacats de mals infecciosos y lo que 's mes, de fer l' Hospital nou; perque si alguna volta hi ha hagut menys motius pera dirne res desfavorable es en lo temps present, com tindré m ocasió de provarho ab datos irrecusables é incontrovertibles.

Morir pel gust de deixar de viurer, no hem cregut may que passés pel cap de ningú que tingués bon seny, y de consegüent suicidarse, no tenint cap mes rahó que la del *perque si*, tampoch creyém qe sigui rahó que justifiqui ni convenci á ningú. Aixó es evident. Donchs be, los reformadors que á última hora l'hi han sortit á nostra ciutat y de retop á nostra Beneficencia pública no ho pensan aixís sense mes rahons que las del *perque si*, no 'ls hi fa, ni 'ls ha fet res de desbaratarho tot, mentres passi la seva, mal tot se perdi, inclós lo que serveix pera mantenir los pobres, pera quins dihuen cabalment que tan se desvetllan.

No tenen per res aquestos fulanos lo doble fi social que per son Colegi compleix dins de la localitat nostra Casa de Beneficencia; estiman en poca cosa los beneficis materials que produheix y desprecian com á cosa baladí, l' estat floreixent en que 's trova, quan hauria d' esser pera tots motiu de noble orgull.

Marxant, donchs, com marxá nostra Casa de Caritat y essent cosa provada y manifesta que l' existencia del Colegi may ha destorbat ni l' entrada de malalts ni l' ingrés d' assilats

y essent també cosa evident é irrefutable que tants bons rendiments proporciona, sembla que los descontents y al mateix temps coneixedors de la Casa, per poch pudor qu' haguessin tingut y quant no hi hagués altra cosa, pel sol instint de conservació, havían quant menys de favorir ab totes las sevas forsas l' existencia y millora del Colegi, ja que, además dels ingressos, representa un dels principals centres d' ensenyansa de Sabadell, ahont se practica al peu de la lletra la verdadera democracia, perque aquesta sols es verdadera quant es cristiana: allí la senyoreta mes aristocrática s' assenta al costat de la noya de condició mes humil y totes per igual reben la matexa instrucció, y lo que's mes encara, una educació essencialment práctica y católica, sense grants estipendis, que es una garantía pera las familias en particular y pera la societat en general, per quant avuy, cada vegada escasseija mes lo tipo de senyoreta capás de carregar sobre si ab lo govern de casa al constituir familia, mentres que lo que si abunda, y aixó tothom ho sap, es la frivolitat y la insustancialitat suficients per si solas pera arruinar las casas y familias mes ben fonamentadas.

Dels beneficis materials que produheix nostra Casa de Caritat ja n' hem tractat en altra ocasió y per tant no hem de repetirho, pero si que 'ns detindrem algun tant en posar de relleu l' estat floreixent en que 's trova pera que veigin los ilusos si tenen rahó al tractar de perturbar lo que cabalment marxa bé y de si es hora ja de moderar la llengua, de baixar lo tò al tractar de las cosas de nostra Casa de Caritat y de si especialment es arribada l' hora de que Sabadell fassi justicia á 'n aquelles humils religioses que tan trevallen pera los desvalguts de la població y que son (i volen que tothom ho sápig!) las que cabalment fan cada any á nostre benéfich Establiment l' almoyna de 4.491 pessetas; son las que llegitimament trevallant pera son compte propi, podrían quedar-se ab cantitat tan respectable com fan los demás instituts religiosos dedicats á la ensenyansa; son aquelles religioses tan vituperadas de qui Sabadell reb una suma que ningú, tot y haventhi capitalistes poderosos, ha sigut may capás de donar anualment, ni d' una sola vegada, pera nostra Casa de Caritat. De consegüent, si al que aixó fes en benefici dels pobres y desvalguts, tot quant se dignés en alabansa seva

fora poch pera demostrarli l' agraïment, com deya nostre bon amich aludit, just es que d' are en avant, al menys per part de las Juntas administrativas, que per regalar tal volta no més qu' una *quartera de castanyas* á la Casa de Caritat han donat las gracias oficialment al donador, fassin quelcom de bó pera desmentir de la manera més categórica als que, parapetats detrás d' una *correspondencia*, d' una *gacetilla* ó d' altre modo, s' atrevesquin á menyspreuar lo bon concepte y reputació d' unas Religiosas, de qui nostre Assil reb ben prop de 5000 pesetas tots los anys, las quals, be pot dirse que son regaladas en obsequi als pobres després d' an trevall que sols poden fer lleuger l' amor á Deu y l' amor al próxim, fi primordial y únich de las Religiosas de nostra Casa de Caritat.

Y pera fi y terme del present article posarém á la consideració de nostres lectors, un estat de la situació en que 's trobava nostra Casa de Caritat en l' any económic de 1885 á 1886, época en que tot eran alabansas pera la gestió administrativa, comparat ab la situació en que 's trobava al termenar l' exercici económic últim, ó sia 'l de 1894 á 1895, fetxa en que tot han sigut excceracions y *finesas* per l' estil contra l' actual administració, pera que deduhesquin, devant de la eloqüencia irrefragable dels números, la conseqüencia necessaria, tenint, aixó si, en compte que en las dos épocas los ingressos per subvencions municipals (1) de la Diputació y arrendament de cotxes fúnebres eran á poca diferencia los mateixos d' are y que 'ls gastos son mes crescuts en l' actualitat que en l' any de 1885-86.

Any de 1885-86

Any de 1894-95

Ingressos	Gastos	Ingressos	Gastos
29.657'90 pts.	29.621'57 pts.	42.786'43 pts.	36.484'93 pts.
Quedan á favor de la Casa. 36'33 pts.		Quedan á favor de la Casa 6301'50 pts.	

Continuarém en l' article próxim, *Deo volente*.

LO BATXILLER DE VALRÀ.

(1) Nos haviám olvidat de fer constar que, actualment, s' ha rebaixat á 17000 pesetas la subvenció municipal.

NOVAS

Nostre bon amic en Joseph Comes y Sorribes, que fins ara havia sigut un dels socis mes actius del «Centre Català» d'aquesta ciutat y estimat col·laborador de LO CATALANISTA, per la mort de son volgut pare, s'ha vist obligat á traslladarse á Balaguer, sa ciutat nativa, ahont ha obert son despatx d'advocat.

Los catalanistas de Sabadell, hem perdut donchs, un excelent company de penas y fatigas, puig en Comes es un patriota d'aquells que no li dolen sacrificis, á tota hora disposat á trevallar pera 'l be moral y material de nostra Catalunya.

Mes si per aquest motiu nos dol que s'haja separat de nosaltres, en cambi nos aconsola 'l pensar que en Comes trevallará decididament á Balaguer en la propaganda de las nostras salvadoras doctrinas, ahont segons nos comunica está activant la constitució de una societat catalanista en la cual ja hi están inscrits com á socis fundadors las personas mes influents y de mes respectabilitat de la ciutat històrica.

Molt nos plau tan grata nova, oferintnos en cos y ánima als bons catalans de Balaguer.

—Parlant de la guerra de Cuba, acaba de publicarse un folleto degut á la ploma del escritor don Joan Valera, encabessat en la següent forma: *Los Estados Unidos contra España*, y entre las muchas ideas que conté, donarém á coneixer la primera á nostres llegidors, perque vegin fins á quin punt arriba lo descaro d'un y l'aplaus de l'altre, aquest 'l de la premsa.

«SACRIFICIOS Y ABNEGACION

Desde que empezó la funesta guerra de Cuba, hasta el dia de hoy, en medio de los enormes disgustos y cuidados que nos afligen, algo hay que celebrar, sirviéndonos de consuelo y dándonos esperanza de un éxito dichoso.

Celebremos, pues, en primer lugar, el acendrado y generoso patriotismo del pueblo español que, por una causa que no puede traernos provecho, pero en la que está interesada la honra nacional, sufre con resignación y hasta con gusto los grandes sacrificios de sangre y de dinero que se le han impuesto y que se le impondrán en lo futuro.

Poco propicia ha sido hasta ahora la fortuna á nuestros generales, cuando consideramos la magnitud de los medios que la nación y su Gobierno les suministran; pero España no debe ni puede censurarlos, antes conviene que los elogie y aun los bendiga porque no desesperan de la salud de la patria.»

Com se coneix que el tal escritor no deu tenir cap fill á defensar la *honra nacional* perque aixó de tanta resignació y tans sacrificis es una farsa; en primer lloch, aixó de fins derramar la sanch ab gust li dirém qu' es derrama per forsa, ó sino qu' el govern proposí que no 's castigará

à todo aquel que por su poco amor á la patria no quiere defenderla y ja veurém quants n'hi anirán, y en segon lloch, aixó de tanta generositat, qui mes, qui menos ho farà guiat per un negoci ó altre com pot succehir ab motiu de tants oferiments de marineria, donchs pot donarse molt be 'l cas que oferintse al govern cobri mes bona paga.

Vaja que hem arriuat al extrem de la tonteria!

—Ab lo present número comensem la publicació del magnífich *discurs ab que nostre company* de causa don Joan J. Permanyer, catedratic de la facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, inaugurarà las tascas del present curs de la Academia de jurisprudencia y Legislació de Barcelona.

Recomaném sa lectura als nostres abonats.

—Lo colegi de Sant Joseph solemnizará 'l dia 19 del corrent la festa de son Patró ab los següents cults.

A dos quarts de vuyt del mati, després d' un repich de campanas, acompanyarán lo Director, Professors y alumnos ab orquesta, la imatge del Sant Patriarca de son oratori á la Iglesia parroquial de Sant Feliu y essent colocat en l' altar major.

A las vuyt, se celebrará Comunió General, essent varis los alumnos que rebrán per primera vegada la Sagrada Forma. Darant la Missa la orquesta executarà escullidas pessas de música sacra. Acabada la Missa quin sermó anirá á carrech del Rvnt D. Joseph Cardona, los alumnos cantarán un himne al Sant Patriarca, composició del professor de musica del Colegi, don Joan Plans.

A dos quarts de set del vespre, en l' esmentada parroquia los alumnos reserán lo Sant Rosari, després del cual hi hauran punts de meditació, alternats ab escullidas pessas musicals, cantantse 'ls set Pare Nostres á Sant Joseph. Ocupará la Sagrada Càtedra lo Rvnt. D. Joseph Cardona, repetintse després del sermó l' himne á Sant Joseph.

Acabada la funció sera altre volta acompanyat en professo la Santa Imatge al oratori del Colegi.

Enguany se suprimeixen totas las festas profanas, repartintse la suma qu' en las mateixas s' invertia á las familias menesterosas, per medi de bonos que repartirán los Rnts Parrocos y Presidents de las Conferencias de Sant Vicents del Paul.

Aplaudin lo bon acord del Director del Colegi.

—En la fàbrica de Fayans Catalá de M. Burgués y C.^a, Crehueta 92, hi ha una colecció d' obgeetes propis per regalos al alcans de totas las fortunes.

—En lo teatro Euterpe tindrán lloch avuy duas grans funcions per la companyia que dirigeix lo genial artista D. Antoni Vico.

Per la tarde se posará en escena lo aplaudit drama en tres actes *Juan José* y la comedia en un acte *Las citas*.

Per la nit tindrà lloch lo estreno de la nova comedia en tres actes *El Libre Cambio* y també estreno de la comedia en un acte *El bigote rubio*.

Per lo dia de Sant Joseph se prepara l'estreno de la obra de Perez Galdós, *D.ª Perfecta*.

—Los excedents de cupo de 1895 qu' han sigut cridats al servey de armas deuran incorporar-se á las filas lo 26 del actual.

—Diumenge passat morí en aquesta ciutat nostre particular amich lo conegut propietari, don Pau Pujol Pratjussá, (E. P. D.)
Acompanyem en son dolor á la familia del finat.

—Se trova restablert de la grave enfermetat que l' ha retingut bastants dias en lo llit nostre particular amich y compatriçi don Joan Casanovas y Sallarés.

Ho celebrem.

—Dintre poch's dias la Associació de Católichs d' aquesta ciutat s' instal·lará en son nou local de la Rambla, en 'l edifici propietat de la Vda. de Domingo Buxeda.

La inauguració del nou local se verificará ab gran esplendides.

—La tradicional festa de la *serra vella* celebrada dimecres passat 's vegé molt poch concorreguda de petits *sserradors*, prova evident del poch humor que corre ab motiu de la crisis per que passa la industria en nostra ciutat.

—Copiém de *El Vendrellense*:

«*La Publicidad* de Barcelona digué, per noticias referents á aquesta vila, que en la manifestació del 4 de Mars hi concorregueren 8.000 personas.

Estimat colega; tregui V un zero y parteixi 'l restant per la meytat y tindrà lo compte sino exacte molta proximat. Pera comprendre la exajeració n' hi haurá prou ab dir que nostra vila no compta més que un cens de 5.000 habitants.

Si desde aquí, que tan prop está de Barcelona, se menteix ab tan descaro, quin crèdit podrém donar á las ampulosas noticias que 'l colega cada dia publica de Cuba?»

—S' ha ordenat que 'ls soldats de tots 'ls reemplassos que no perteneixin á las reservas y que disfrutin licencia il·limitada, ingressin en filas á la major brevetat possible.

—La Academia Católica ha publicat el programa del Certámen de catequistica que celebrarà en la próxima festivitat del Aplech. Lo publicarem íntegro.

—Traduhim de *La Epoca* de Madrid:

«Donarem noticia de que la Academia de Jurisprudencia de Barcelona anava á presentar en lo Ministeri de Gracia y Justicia una instancia rasonada pera que 's declári que segons lo preceptuat en l' art 12 del Códich civil, no tenen aplicació á Catalunya los tituls referents á tutelas y consell de familia del mateix Códich, sino que, per lo contrari, deuen regir en dit territori, en quan á las tutelas lo drèt catalá y 'l romá, y tot lo dret escrit y consuetudinari que estava en observació al publicarse 'l Códich civil.

»Segons nostres informes, lo senyor ministre de Gracia y Justicia está

prestant gran atenció á aquest assumptos per l' Institut Agrícola Català de Sant Isidro, lo Consell de Agricultura y altras corporacions del Prímpeipat.

»S' ha instruhit l' oportú expedient, y tenint en compte que la declaració que 's demana no pot ésser objecte d' una disposició emanada del Poder executiu, s' acorda remetre totas las sollicituts á la secció primera de la Comissió general de Codificació pera 'ls efectes procedents.»

Tal es la nota oficiosa! Podém esperarne molt de la *atenció* prestada per un ministre de Gracia y Justicia á instancia de Catalunya? Ja estém massa acostumats á que 'ns toquin la barba ab prometensas d' aquestas!.... Molt temém que tot quedi dormit en la pols dels expedients y que 's quedi vetilant la son dels senyors de la *comisión correspondiente*...

—Avuy á la nit se celebrará en el Centre Industrial un escullit concert en 'l que hi pendra part lo célebre violinista senyor Ibarguren y la reputada Orquesta Muixins.

Gran Café y Restaurant Colon.-Barcelona

Cuberts á 2'50 ptas. á escullir 3 plats de la carta (ó 4 sense escullir), 3 postres, pa y ví.

També s' atmeten abonos á preus ventatjosos. Servey esmeradíssim. Concert totas las nits per un **QUINTETO**.

DELIBERACIONS

DE LA

Segona Assamblea general

DE DELEGATS DE

LA UNIÓ CATALANISTA

tinguda á Reus en lo mes de Maig de 1893

Forma un volúm de 176 planas contenint además de la llista de Delegats de la Unió Catalanista y las bases acordadas, los traballs llegits en dita Assamblea per los senyors don Joan J. Permanyer, don Pau Font de Rubinat, don Lluís Durán y Ventosa, don Antoni Aulestia y Pijoan, don J. Riera y Bertrán, de J. Viguer, don E. Saguer y Olivet, don Lluís Domenech y Montaner, don A. M.ª Gallissá, don F. Alsina, don Joseph Co-ro-leu, don Angel Guimerá, don J. Tomasino y altres.

Se ven al preu de 2 pessetas en las principals llibrerías y en la Secretaría de la Unió Catalanista, Rambla de las Flors, 32, primer pis.

FAYANS CATALÁ

Fábrica de Cerámica Artística

DE

M. Burgués y Comp.^a-Crehueta 92-SABADELL.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderon, 36.—SABADELL